

PHẬT NÓI KINH DUYÊN KHỞI HAI BÀ- LA-MÔN BẠCH Y VÀ KIM TRÀNG

QUYỂN II

Lại nữa, Bạch Y, vào thời quá khứ xa xưa, khi thế giới ấy bị hủy hoại, các chúng sanh trong thế giới ấy được vãng sanh đến cõi trời Quang âm. Trải qua thời gian rất lâu, khi thế giới ấy hình thành, riêng có các chúng sanh ở cõi trời Quang âm mạng chung, sanh về ở cõi ấy. Các chúng sanh đó đều có ánh sáng nơi thân, thanh tịnh sáng suốt, nường hư không mà đi, tùy ý muốn mà đến, vui thích, an lạc, tự tại như ý. Do thân các chúng sanh ấy có ánh sáng nên thế giới thời ấy, ánh sáng của mặt trăng, mặt trời đều chưa xuất hiện. Do ánh sáng mặt trăng, mặt trời chưa xuất hiện, nên tinh tú cũng chưa hiện. Tinh tú chưa hiện nên màn đêm cũng không hiện. Màn đêm không hiện nên cũng không phân biệt ngày đêm khác nhau. Do chúng sanh ấy không phân biệt ngày đêm khác nhau nên năm tháng, ngày giờ cũng không có sự sai khác. Lại cũng không phân hình tướng nam nữ. Chúng hữu tình lúc bấy giờ vẫn tồn tại như vậy, ánh sáng nơi thân soi chiếu với nhau.

Lại nữa, Bạch Y, thời ấy ở trong quả đất này có dòng suối trào ra, màu sắc như sữa đặc, vị ngọt như nước mía, hoặc như mật, thơm ngon tuyệt diệu, làm món ăn cho loài người, nuôi dưỡng các căn, là hương vị của đất. Lúc ấy có một chúng sanh, đối với hương vị này sanh tâm ưa thích, đưa tay bốc để nếm thử hương vị của đất. Các chúng sanh khác thấy cũng bắt chước, khởi tưởng mong muốn, cũng dùng tay bốc nếm thử, tùy theo đấy mà sanh tâm ưa thích. Bấy giờ các hữu tình đối với hương vị của đất ấy rất ham thích, dùng làm món ăn nuôi dưỡng thân thể. Do ham ăn nhiều, thân thể chúng sanh dần dần cứng chắc, rồi đến thô nặng. Do thân thô nặng nên không thể tùy ý bay đi trên không, ánh sáng trên thân cũng mất. Khi đó toàn mặt đất đều tối tăm. Thế giới sau

đó mới có mặt trời, mặt trăng xuất hiện. Mặt trời, mặt trăng xuất hiện thì tinh tú cũng xuất hiện. Từ đó mới có phân biệt ngày đêm. Đã có phân biệt ngày đêm tức có năm, tháng, ngày, giờ sai khác.

Lại nữa, Bạch Y, chúng sanh thời ấy lúc đầu ăn hương vị của đất, hương vị ấy trong một thời gian dài là món ăn nuôi dưỡng người đời. Do có chúng hữu tình tham ăn nhiều, sắc tướng thô xấu. Nếu người ăn ít, sắc tướng xinh đẹp. Khi ấy người xinh đẹp thấy người thô xấu không biết thông cảm nhau nên nói: “Ông là người thô xấu, ta là người xinh đẹp”. Do đây mới khởi tưởng kiêu mạn. Vì nhân duyên này mà hương vị trong đất ẩn mất. Bấy giờ các chúng sanh thấy hương vị của đất đã ẩn mất, cùng nhau than: “Khổ thay! Khổ thay! Nay đồ ăn vì sao mà ẩn mất?”.

Lại nữa, Bạch Y, hương vị của đất đã mất, lại sanh ra bánh đất màu sắc như San-na-ca, mùi vị như nước mía, hoặc như mật, thơm ngon tuyệt diệu, làm món ăn cho người. Chúng sanh thời ấy cùng nhau ăn bánh đất để nuôi sống lâu dài. Do có chúng sanh tham ăn nhiều, sắc tướng thô xấu. Nếu người ăn ít, sắc tướng xinh đẹp. Người xinh đẹp thấy người thô xấu, do không thông cảm nhau, cho nên nói: “Ông là xấu xí, ta là xinh đẹp”. Do đó mà sanh khởi tư tưởng kiêu mạn, vì nhân duyên này mà bánh đất ẩn mất. Lúc ấy chúng sanh thấy bánh đất không còn sanh nữa, cùng nhau than: “Khổ thay! Khổ thay! Nay bánh đất sao lại biến mất?”.

Lại nữa, Bạch Y, bánh đất đã mất, lại sanh ra loại quả rừng như Ca-lung-phước-ca-chi, có bốn màu, mùi vị như nước mía, mật ong, thơm ngon tuyệt diệu, làm món ăn cho người. Thời ấy chúng sanh sau khi ăn quả rừng, làm món ăn nuôi thân lâu dài. Do có chúng sanh tham ăn nhiều, sắc tướng thô xấu. Nếu người ăn ít, sắc tướng xinh đẹp. Khi người xinh đẹp thấy kẻ thô xấu, không hiểu biết nhau, nên mới nói: “Ông thật xấu xí, ta đây xinh đẹp”. Từ đó mới sanh tư tưởng kiêu mạn. Do nhân duyên này, quả rừng không mọc nữa. Lúc ấy chúng sanh thấy quả rừng không mọc, cùng nhau than: “Khổ thay! Khổ thay! Quả rừng sao lại không mọc?”.

Này Bạch Y, như người thời nay, hoặc có việc đau khổ khi bị xúc nã, cũng kêu than: “Khổ thay! Khổ thay!”.

Lại nữa, Bạch Y, quả rừng đã mất, lúa thơm lại sanh, mà lúa thơm này không có trấu cám, mùi thơm đáng ưa, theo thời gian mà chín mùi. Buổi sáng cắt rồi, buổi chiều mọc lại. Buổi chiều cắt dùng, buổi sáng

lại sanh. Cắt dùng rồi liền sống lại không có gián đoạn. Sáng chiều hai buổi lấy lúa thơm này để nuôi thân. Chúng sanh thời ấy vì không rõ nguyên nhân, cạnh tranh món ăn. Do nhân duyên này thành thân thô nặng, mới có hình tướng nam nữ sai khác. Do đó chúng sanh cùng nhau thương ghét, mới hủy báng nhau. Lại cũng lần lần cùng nhau tham đắm, do nguyên nhân tham đắm này làm nguồn gốc của các lỗi lầm. Lại có các chúng sanh mang tâm hủy báng nên mới dùng đến cây, gậy, ngói, đá cùng nhau đánh đập. Do đó thế gian mới sanh việc làm phi pháp và hạnh bất chánh.

Này Bạch Y, như người đời nay, các đồng nữ dùng hoa trang sức, mặc y phục đẹp, mong người khác phái cưới về làm vợ, tạo điều phi pháp cho là đúng pháp, với việc làm như thế đều không tự biết, chúng sanh thời ấy cũng lại như vậy. Chánh pháp quá khứ, nay cho là phi pháp. Luật nghi quá khứ, cũng thành chẳng phải là luật nghi. Như vậy lần lần sinh ra các hạnh phi pháp. Do khởi hành động phi pháp nên sanh ra bức bách, giảm mất tâm chán lìa, lại tăng thêm biếng trễ. Hoặc trong một ngày, hai ngày, ba ngày, cho đến một tháng không ở nơi nhà, không lo việc nhà, đi chơi chỗ vắng vẻ, riêng che giấu lỗi lầm.

Thời ấy có một người, tánh tình biếng nhác, không chịu theo đúng thời đi gặt lúa thơm, mới nghĩ thế này: “Ta nay sao lại phải chịu khổ não? Mỗi buổi sáng đi lấy lúa thơm, mỗi buổi chiều lại cũng phải đi lấy. Ta có thể mỗi ngày đi một lần lấy đủ lúa ăn cho cả ngày”. Nghĩ như vậy xong, người ấy liền đi lấy lúa thơm đủ dùng cho hai buổi.

Lại nữa, Bạch Y, thời ấy có một người đến gọi: “Ông nay cùng ta đi lấy lúa thơm”. Người biếng nhác kia nói: “Ông đi một mình, ta đã lấy đủ lúa thơm để ăn hai buổi”. Khi ấy người đến kêu mới nghĩ: “Lấy lúa thơm trong một lần để dùng cho hai buổi là việc hay. Ta nay sao không một lần đi lấy lúa thơm đủ dùng cho hai, ba ngày?” Nghĩ như vậy xong, người ấy liền đi lấy lúa.

Lại nữa, Bạch Y, thời ấy lại có một người đến gọi: “Ông hãy cùng ta đi lấy lúa thơm”. Người trước đã lấy lúa đáp: “Ông một mình tự đi, ta đã lấy lúa thơm đủ ăn cho hai, ba ngày rồi”. Bấy giờ người kia mới nghĩ: “Một lần đi lấy lúa thơm đủ ăn cho hai, ba ngày là việc quá hay. Ta nay sao không một lần đi lấy lúa thơm đủ ăn cho bốn, năm ngày”. Suy nghĩ xong, anh ta liền đi lấy lúa.

Lại nữa, Bạch Y, ban đầu lúa thơm không có trấu cám mùi thơm ngon tuyệt hảo. Do nguyên nhân một người biếng nhác, sau đó thứ lớp

lần lượt ham lấy thức ăn cho nhiều để dự trữ, đủ mình dùng riêng. Bấy giờ lúa thơm mới sanh trấu cám, sáng gặt lúa rồi, chiều không sanh. Chiều gặt, sáng không sanh. Gặt rồi lúa không sống trở lại, mà không tự biết được nguyên nhân. Các chúng sanh kia liền nhóm họp, bàn luận với nhau: “Chúng ta ban đầu thân đều có ánh sáng, nường hư không mà đi, vui thích tự tại. Do có ánh sáng nơi thân nên ánh sáng mặt trời, mặt trăng, ngôi sao không xuất hiện. Lại cũng không phân biệt ngày đêm khác nhau, năm tháng ngày giờ cũng không sai khác. Lại cũng không phân biệt hình tướng nam nữ, theo tự nhiên ánh sáng nơi thân của chúng sanh soi chiếu lẫn nhau. Thời ấy trong đất có dòng nước như sữa đặc xuất hiện, vị ngọt như nước mía, như mật ong, mùi thơm ngon tuyệt diệu, làm món ăn cho con người, nuôi dưỡng thân căn, gọi là hương vị của đất. Khi ấy có một chúng sanh thấy mùi vị của đất sanh tâm ưa thích, đưa tay bốc lên ăn, nếm thử vị kia, các chúng sanh khác thấy rồi cũng bắt chước cùng ăn với nhau đều sanh ưa thích. Chúng ta thời ấy dùng làm món ăn nuôi dưỡng thân thể. Với món ăn này, nếu tham ăn nhiều thân thể chúng ta trở nên thô nặng. Do nguyên nhân ấy không thể nường hư không theo ý mà đi, ánh sáng nơi thân cũng ẩn mất. Do đấy toàn mặt đất đều tối tăm. Bấy giờ mới xuất hiện ánh sáng mặt trời, mặt trăng và các ngôi sao, đầu tiên phân biệt ngày đêm, năm tháng, ngày giờ.

Thời ấy chúng ta dùng hương vị của đất để nuôi thân rất lâu. Người nào ăn nhiều, hình sắc thô xấu. Nếu người ăn ít thì sắc tướng xinh đẹp. Khi ấy người xinh đẹp thấy kẻ thô xấu sanh tâm kiêu mạn. Do nhân duyên ấy hương vị của đất ẩn mất, bánh đất lại được sinh ra, ngọt ngon tuyệt diệu, sắc hương đầy đủ. Chúng ta lại dùng món này để ăn trong thời gian rất lâu. Nếu người ăn nhiều, hình tướng thô xấu. Nếu người ăn ít sắc tướng xinh đẹp. Khi ấy người xinh đẹp thấy kẻ thô xấu sanh khởi tư tưởng kiêu mạn. Do nguyên nhân ấy nên bánh đất ẩn mất, quả rừng lại được sanh ra, ngọt ngon tuyệt diệu, sắc hương đầy đủ. Chúng ta đã dùng món này để ăn trong rất lâu. Người nào ăn nhiều, hình tướng thô xấu. Nếu người ăn ít, sắc tướng xinh đẹp. Lúc ấy, người xinh đẹp thấy kẻ thô xấu sanh tâm kiêu mạn. Do nhân duyên ấy, quả rừng ẩn mất, lúa thơm lại được sanh ra. Bấy giờ lúa thơm không có trấu và cám, thơm ngon đáng ưa. Buổi sáng thu hoạch, buổi chiều lại sanh. Buổi chiều thu hoạch, buổi sáng lại sanh. Chúng ta dùng ăn chỉ vì nuôi thân, không biết nguyên nhân nguồn gốc. Tham ăn đã nhiều, căn đục ô

uế trở lại ngăn ngại. Bấy giờ mới có hình tướng nam nữ khác nhau. Sau đó sanh khởi ghét thương, cùng nhau hủy báng, lại cũng lần lần cùng nhau sanh tham đắm. Do nhân duyên tham đắm này làm nguồn gốc lỗi lầm. Bấy giờ chúng ta do cùng nhau phỉ báng, dùng cây, gậy, ngói, đá cùng nhau đánh đập. Do đấy thế gian mới sanh phi pháp, sanh khởi phi pháp lần lần có sự bức bách nhau, giảm mất tâm xả ly, lại thêm biếng nhác. Một ngày, hai ngày cho đến một tháng không ở trong nhà, không lo việc nhà, ham chơi lêu lổng, che giấu lỗi lầm. Khi ấy có một người tính tình biếng nhác, không thể theo đúng thời đi lấy lúa thơm, mới nghĩ ra: “Ta nay tại sao phải chịu khổ não, sáng chiều đều phải đi lấy lúa. Ta nên một ngày đi một lần lấy lúa thơm cho cả sáng và chiều”. Đã nghĩ như vậy liền đi lấy lúa. Thời ấy có một người khác đi đến gọi: “Ông nay cùng ta đi lấy lúa thơm”. Người biếng nhác nói: “Ông đi một mình, ta đã lấy lúa thơm đủ ăn hai buổi”. Khi ấy người kia mới nghĩ: “Lấy lúa đủ ăn hai buổi là điều tốt. Ta nay một lần đi lấy lúa thơm đủ ăn hai, ba ngày”. Đã nghĩ như vậy, người ấy liền đi lấy lúa. Khi đó lại có một người đi đến gọi: “Ông hãy cùng ta đi lấy lúa”. Người đã lấy lúa trước đáp: “Ông đi một mình, ta đã lấy lúa đủ ăn ba ngày”. Lúc đó người kia liền nghĩ: “Lấy lúa đủ ăn ba ngày là tốt, ta nay một lần đi nên lấy đủ dùng trong bốn, năm ngày”. Nghĩ như vậy xong, anh ta liền đi lấy lúa để dự trữ. Bấy giờ lúa thơm dần dần sanh trấu cám. Buổi sáng cắt gặt, buổi chiều không sanh. Buổi chiều cắt gặt, buổi sáng không sanh. Thu hoạch rồi không còn mọc trở lại, không biết nguyên nhân vì sao? Chúng ta bây giờ nên đem tất cả đất đai phân chia ra các phần bằng nhau. “Đây là địa giới của ông, đó là địa giới của ta”.

Các chúng sanh kia cùng nhau bàn luận rồi, liền phân địa giới, giới hạn bằng nhau.

Phật dạy:

–Này Bạch Y, bấy giờ, mọi người phân chia địa giới rồi. Thời ấy có một người đi lấy lúa thơm, gian nan khó được, liền nghĩ: “Ta nay làm sao tìm được đồ ăn, lấy gì để nuôi dưỡng thân mạng? Nay phần lúa thơm của ta sắp hết, người khác tuy có mà họ không cho. Ta cần đi trộm ít lúa của người kia”. Sau khi nghĩ như vậy, người kia lấy lúa của mình giấu kỹ ở đó, liền đến ranh giới của người khác lén lấy lúa thơm. Người chủ kia thấy được bảo người ăn trộm: “Ê! Ông là kẻ cướp. Vì sao đến đây lén lấy của ta?”. Kẻ trộm đáp: “Ta không như vậy, chưa từng lấy lúa trong ranh giới của ông”.

Lại nữa, người ăn trộm lúa ấy, lần sau đi lấy lúa cũng rất khó được, lại nghĩ như trước: “Ta nay làm sao kiếm được đồ ăn, lấy gì để nuôi dưỡng mạng sống? Phần lúa của ta gần hết, bên ranh giới của người khác tuy còn mà họ không cho. Nay ta cần trộm lấy ít lúa”. Nghĩ như vậy rồi, y bèn lấy lúa của mình cất kỹ ở đó, đi đến ranh giới của người khác lén lấy lúa. Người chủ kia lại thấy lần nữa, đến gặp kẻ trộm nói: “Ê! Ông là kẻ cướp. Vì sao trở lại trộm lúa của ta?”. Tên trộm trả lời: “Ta không như vậy, chưa từng lấy lúa thơm trong ranh giới của ông”.

